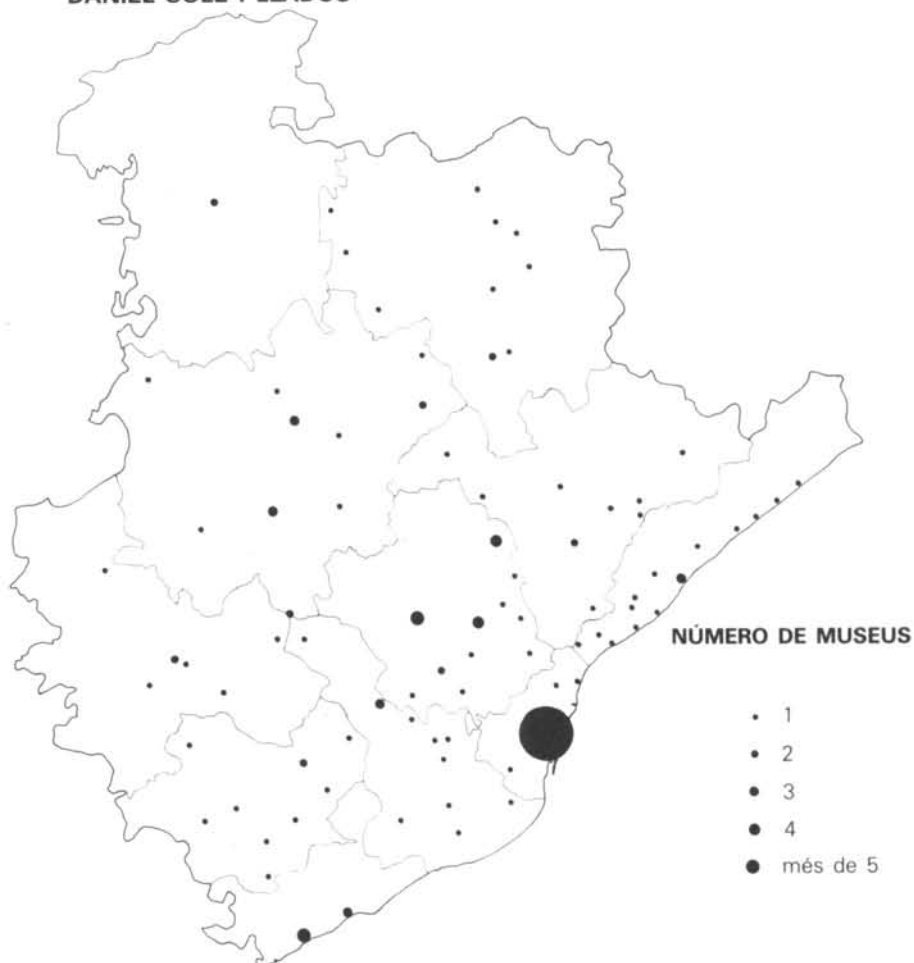

CENS DE MUSEUS DE LES COMARQUES BARCELONINES

DANIEL SOLÉ i LLADÓS

La Diputació de Barcelona va iniciar, a principis de 1988, la confecció del cens de museus de la província de Barcelona, mitjançant una enquesta que consistia en la visita a cada museu i l'entrevista personal amb els responsables. Aquí presentem un avanç de resultats, encara que el tractament informàtic està en curs d'elaboració. Per confeccionar el cens, la definició que vam utilitzar va ser molt àmplia i gens restrictiva: «Col·lecció permanent oberta al públic». Amb això, no fèiem una valoració prèvia de selecció del que ha de ser un museu o del que s'ha de considerar com a tal; per tant, comptem amb una mostra àmplia i molt desigual que, en una tria acurada fent servir paràmetres estrictes, probablement seria més reduïda.

Respecte al nombre de museus, cal aclarir que hi ha alguns desdoblaments, ja que hem considerat separatament cada nucli o antena del museu que està en un lloc o edifici diferent del principal, per exemple el Museu Comarcal del Maresme i el Clos Arqueològic de Torre Llauder; o el Museu Municipal de Berga i la seva Secció de Ciències Naturals. D'aquesta manera, hem censat 171 museus, dels quals 52 són a la ciutat de Barcelona (24 administrats per l'Ajuntament) i 119 de la resta de la província. Com que la concentració de museus a Barcelona ciutat té una problemàtica molt específica que distorsiona qualsevol anàlisi comparativa (com veurem al

Mapa museístic de la província de Barcelona

següent apartat), hem fraccionat l'estudi en dues parts; aquí presentem la informació relativa als museus de la província de Barcelona, sense la capital.

DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL

La concentració museística de Barcelona es difumina en franges successives a partir de la capital i la costa, passant pel Vallès, i esvaïnt-se a les comarques més interiors. Per comarques, el nombre màxim de museus correspon al Vallès Occidental i al Maresme i el mínim a Anoia, el Berguedà i el Barcelonès (sense Barcelona). És evident que les poblacions del Barcelonès estan íntimament imbricades amb la capital (de la que són dependents fins i tot museísticament). Tant si hi incloem Barcelona com si no, és una comarca molt difícil d'analitzar, però és significatiu aquest nombre tan baix de museus, i més encara quan el comparem amb l'elevat nombre d'habitants.

Per posar en relació el nombre de museus amb la superfície de cada comarca, utilitzem el coeficient superfície/museus. Les més desfavorides continuen sent el Berguedà, Anoia i Osona; mentre que les que tenen menys quilòmetres quadrats (més concentració de museus i menor superfície comarcal) per museu són el Barcelonès, el Maresme i Garraf. En canvi, si relacionem els habitants

amb els museus (hab./n. museus), les comarques més poblades, encara que tinguin força museus, són les que tenen un coeficient més alt (Barcelonès, Baix Llobregat o Vallès Occidental), mentre que les comarques amb menys habitants per museu són les que presenten una població baixa i un nombre de museus mig-alt (Alt Penedès, Bages i Garraf). En general, es pot afirmar que els desequilibris territorials, així com el déficit d'infraestructures per comarques, es reproduïxen mimèticament en referir-nos als museus.

GESTIÓ, SERVEIS I DOCUMENTACIÓ

En el cens s'ha diferenciat entre la propietat de les col·leccions, la dels edificis i la gestió. Les formes de gestió i de propietat que es donen en un mateix museu poden ser extremadament complexes. Les col·leccions poden ser de més d'un propietari o d'un ens públic, poden haver estat dipositades en un edifici municipal o no, i la gestió pot anar a càrrec fins i tot d'un grup d'amics que no tenen cap estatut jurídic. D'aquesta manera, establir en classificacions tancades les diverses possibilitats que es donen, és força difícil. En línies generals, es pot afirmar que la propietat i la gestió majoritàries són aquelles en què participen els ajuntaments (50-55% del total).

SERVEIS I INFRASTRUCTURA

Descobrir que els nostres museus no estan ben equipats i que els serveis que ofereixen són més aviat minsos no és cap novetat. Solament el 25% té sales d'exposicions temporals i molts no tenen lavabo. La majoria de serveis, com per exemple àrea de descans, arxiu fotogràfic, bar, biblioteca consultable, gabinet de difusió, laboratori de restauració, etc., tan sols són presents, i no simultàniament, a menys del 10% dels museus.

Si tenim en compte que un museu pot oferir un ampli ventall de serveis (els que hem esmentat aquí i d'altres) i fem una diferenciació per nombre de serveis que ofereix, els museus que ofereixen set serveis o més són els de Badalona, Calella, Gravà (pròxima inauguració), Granollers, Comarcal del Maresme, Premià de Mar, Institut de Paleontologia de Sabadell, tèxtil de Terrassa i Vilafranca del Penedès. Els segueixen, amb sis serveis, els de l'Hospitalet de Llobregat, Comarcal d'Igualada i Santa Coloma de Gramenet.

COL·LECCIONS I DOCUMENTACIÓ

Les col·leccions són majoritàriament de baixa qualitat, i hi predomina l'heterogeneïtat per sobre de l'especialització. El cinquanta per

cent dels museus tenen objectes d'arqueologia, que és el tipus de col·lecció que trobem més sovint.

L'exemple típic de museu és aquell que recull tot allò que li donen, aquell que, d'alguna manera, està relacionat amb la història local, on hi ha una mica de tot, des d'eines del camp fins a una col·lecció de papallones, i que porta per nom el d'algun il·lustre personatge local o el significatiu de «coses del poble».

La documentació, en alguns casos, està fina-

litzada; en els que no ho està, o ja s'ha iniciat o hi ha la voluntat de fer-la. En aquest sentit, cal destacar que en els darrers temps s'ha produït un impuls considerable. Aproximadament un 40% dels objectes està registrat (del total dels objectes de tots els museus), i un 30% està fitxat; pel que fa a les fotografies, el registre es redueix al 20%. Cal remarcar la problemàtica dels objectes arqueològics (les caixes de ceràmica), que no poden ser comptabilitzats ni documentats com a objectes museables,² a part dels problemes de satura-

CENS DE MUSEUS

COMARCA POBLACIÓ	MUSEU	GESTIÓ
1. ALT PENEDEÈS		
Gelida	Museu Casa del Senyor de Gelida	Associació
Mediona	Museu Municipal de Sant Joan de Mediona	Fundació Pública
Olèrdola	Museu Monogràfic d'Olèrdola	Diputació
Sant Cugat Sesgarrigues	Museu Popular Sant Cugat Sesgarrigues	Associació
Sant Martí Sarroca	Museu Municipal de Sant Martí Sarroca	Ajuntament
Sant Sadurn d'Anoia	Museu Codorniu	Privada
	Museu de l'Obra dels Homenatges a la Vellesa	Fundació Pública
	Museu Espanyol d'Esperanto (Sant Pau d'Ordal)	Privada
	Museu de Vilafranca del Penedès	Associació
	Museu de Geologia de Vilobí del Penedès	Privada
Subirats		
Vilafranca del Penedès		
Vilobí del Penedès		
2. ANOIA		
Bruc, el	Museu de Geologia, Paleontologia i Prehistòria	Ajuntament
Capellades	Museu Molí Paperer de Capellades	Fundació Pública
Igualada	Museu Comarcal de l'Anoia	Fundació Pública
	Antiga Adoberia de Cal Granotes	Fundació Pública
	Museu Municipal de Prats de Rei	Fundació Pública
	Col·lecció de la Tossa de Montbui	Fundació Pública
	Museu de l'Aigua, <i>Col·lecció Gavarró</i>	Privada
Prats de Rei, els		
Santa Margarida de Montbui		
Vilanova del Camí		
3. BAGES		
Artés	Pare Faura	Ajuntament
Balsareny	Museu del Castell de Balsareny	Ajuntament
Cardona	Museu de la Sal	Privada
Estany, l'	Museu del Monestir de Santa Maria de l'Estany	Eclesiàstic
Manresa	Museu Comarcal de Manresa	Ajuntament
	Museu de Geologia de Manresa	Universitat
	Museu Històric de La Seu	Eclesiàstic
Moià	Museu de Moià	Fundació Pública
	Museu Arqueològic i Paleontològic Moià	Fundació Pública
	Museu de Montserrat, <i>Secció Art</i>	Eclesiàstic
	Museu de Montserrat, <i>Secció Antiga</i>	Eclesiàstic
	Museu de Rocafort	Privada
	Pinacoteca-Museu de Rajadell	Associació
	Col·leccions Municipals (FAES)	Associació
	Casa-Museu Torres Amat	Diputació
	Casa Nadiua de Sant Antoni Maria Claret	Eclesiàstic
4. BAIX LLOBREGAT		
Begues	Museu de Lina Font	Ajuntament
Collbató	Museu de les Coses del Poble	Ajuntament
Gavà	Museu de Gavà	Fundació Pública
Martorell	Museu Santacana L'Enrejolada	Ajuntament
	Museu Memorial Vicenç Ros	Ajuntament
	Municipal Vicenç Ros	Ajuntament
	Museu Municipal de Molins de Rei	Ajuntament
	Museu Municipal de Palau-solità i Pleguà	Ajuntament
	Museu del Prat de Llobregat, <i>Secció del Delta</i>	Ajuntament
	Col·lecció de Sant Andreu de la Barca	Ajuntament
	Museu d'Eines del Pagès	Fundació Pública
	Racó d'Art Matern	Privada
Molins de Rei		
Pallejà		
Prat de Llobregat, el		
Sant Andreu de la Barca		
Sant Climent de Llobregat		
Sant Vicenç dels Horts		
5. BARCELONÈS		
Badalona	Museu de Badalona	Fundació Pública
Hospitalet de Llobregat	Museu de L'Hospitalet	Fundació Pública
Santa Coloma de Gramenet	Museu Torre Balldovina	Ajuntament

6. BERGUEDA

Berga

Museu Municipal de Berga, *Sec. Ciències Naturals*
 Museu Municipal de Berga, *Secció Història*

Ajuntament
 Fundació Pública

7. GARRAF

Sitges

Museu Cau Ferrat
 Museu Maricel de Mar
 Museu Romàntic Can Llopis
 Biblioteca-Museu Balaguer
 Castell de la Geltrú
 Centre Aeri
 Museu del Ferrocarril
 Museu de Curiositats Marineres Roig Toques
 Museu Romàntic Can Papiol

Diputació
 Diputació
 Diputació
 Fundació Pública
 Fundació Pública
 Privada
 Fundació Pública
 Privada
 Diputació

Vilanova i la Geltrú

8. MARESME

Alella

Masia Museu Can Magarola
 Museu Mares de La Punta
 Museu del Càntir d'Argentona
 Museu Històric Municipal de Ca l'Arrà

Fundació Pública
 Fundació Pública
 Fundació Pública
 Ajuntament

Arenys de Mar

Museu-Arxiu Municipal
 Museu-Arxiu Parroquial
 Museu Municipal del Masnou

Fundació Pública
 Fundació Pública
 Fundació Pública

Argentona

Museu-Arxiu de Santa Maria de Mataró
 Museu Comarcal del Maresme

Associació
 Fundació Pública

Cabrials

Clos Arqueològic Torre Launder
 Museu Municipal de l'Estampació Tèxtil

Fundació Pública
 Fundació Pública

Calella

Museu-Arxiu de Sant Andreu de Llanereres
 Museu de Sant Pol de Mar

Fundació Pública
 Associació

Canet de Mar

Museu Sentroma de Tiana
 Cau del Cargol, Museu de Malacologia
 Museu Municipal de Vilassar de Dalt
 Museu Enric Monjó

Privada
 Privada
 Fundació Pública
 Fundació Pública

Masnou, el

Mataró

Premià de Mar

Sant Andreu de Llanereres

Sant Pol de Mar

Tiana

Vilassar de Dalt

Vilassar de Mar

9. OSONA

Folgueroles

Casa-Museu del Poeta Verdaguera
 Exposició Permanent del Monestir Sta. Maria Lluca

Ajuntament
 Eclesiàstic

Lluça

Museu Municipal de Manlleu
 Museu de Terrissa de Rocaguinarda

Fundació Pública
 Eclesiàstic

Manlleu

Museu Municipal Miquel Soldevila
 Museu Arqueològic de Roda de Ter

Associació
 Ajuntament

Prats de Lluçanès

Museu del Blat

Privada

Roda de Ter

Museu del Pa

Privada

Taradell

Museu Municipal de Tona

Ajuntament

Tona

Museu de l'Adet

Associació

Torelló

Museu Episcopal de Vic

Eclesiàstic

Vic

10. VALLÈS OCCIDENTAL

Caldes de Montbui

Museu d'Història de Caldes de Montbui
 Termes Romanes de Caldes de Montbui
 Museu Manolo Hugué

Fundació Pública
 Fundació Pública
 Fundació Pública

Castellbisbal

Museu Romàntic Delger
 Museu Municipal de la Pagesia

Fundació Pública
 Privada

Cerdanyola del Vallès

Parc-Museu El Pedregal

Associació

Montcada i Reixac

Museu Municipal de Les Maleses

Eclesiàstic

Palau de Plegamans

Museu Parroquial Palau Solitar

Ajuntament

Polinyà

Museu Històric Municipal de Polinyà

Fundació Pública

Rubi

Museu de Rubí

Fundació Pública

Sabadell

Museu Vallhonrat

Privada

Exposició Permanent d'Eines Agrícoles

Museu d'Art de Sabadell

Fundació Privada

Museu d'Història de Sabadell

Fundació Pública

Museu de l'Institut de Paleontologia

Diputació

Santa Perpètua de Mogoda

Museu Municipal Santa Perpètua Mogoda

Ajuntament

Terrassa

Casa-Museu Alegre de Sagrera

Fundació Pública

Museu Munic. d'Art Castell-Cartoixa Valparadís

Fundació Pública

Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya

Generalitat

Museu de la Ràdio Eudald Aymerich

Fundació Pública

Museu Tèxtil de Terrassa

Diputació

Museu de Valldoreix

Eclesiàstic

Valldoreix

11. VALLÈS Oriental

Cardedeu

Museu-Arxiu Tomas Balbey i Bas

Fundació Pública

Castellterçol

La Casa Prat de La Riba de Castellterçol

Fundació Pública

Garriga, la

Museu Biblioteca Fundació Mauri

Fundació Pública

Granollers

Museu de Granollers

Fundació Pública

Museu de Garnollers-Ciències Naturals (La Tela)

Fundació Pública

Museu Monogràfic del Castell de Llinars

Privada

Museu Municipal Joan Pla Gras

Fundació Pública

Museu de Geologia de Sant Celoni

Privada

Sant Celoni

Museu Arqueològic Municipal

Associació

Sant Feliu de Codines

Rajoloteca Salvador Miquel

Privada

Vallromanes

ció que creen en els magatzems dels museus locals o comarcals que en són dipositaris.

La fitxa normalitzada³ és utilitzada en el 40% dels museus censats.

EDIFICIS I EQUIPAMENTS

Quan cal conservar un edifici històric, en què la reutilització és difícil, normalment se'l transforma en museu i moltes vegades es restaura prèviament, sense tenir en compte les necessitats museístiques. Els museus que hem censat es ressenteixen d'estructures antigues (el 85% dels edificis són reutilitzats), estan mal conservats, i tenen problemes que van des dels fonaments fins a les teulades. A més, les distribucions laberíntiques dificulten qualsevol tractament museogràfic. Els edificis nous, no per això deixen de tenir problemes; fins i tot en tenen tants com els reutilitzats. L'absència d'un programa previ (projecte museològic), la manca de coordinació amb els tècnics de museus i el poc domini de les instal·lacions per part de l'arquitecte produeixen monstres que estan en la ment de tots. Un altre problema addicional, present en més del 50% de museus, és l'ús compartit de l'edifici, sobretot quan aquests usos no són complementaris. En un mateix edifici hi pot haver l'Ajuntament, la Llar de Jubilats, el veterinari, la ràdio local i... el museu.

Des de la vinguda d'Erik el Belga (que es recorda amargament a diversos museus de Catalunya), molts museus compten amb sensors volumètrics (el 50% en tenen). Ara bé, això no vol dir que els museus siguin molt segurs. Sols un 20% està connectat a la policia, la vigilància nocturna és quasi inexistent i moltes vegades el sistema està desconectat per no provocar molèsties als veïns. Únicament un museu té avisador portàtil pel guarda, i dos gaudeixen de circuit tancat de televisió. Els equipaments contra incendis es redueixen a alguns extintors manuals, que tenen quasi el 50% dels museus, i detectors de fums, que sols tenen un 15%.

Els objectes dels museus només estan protegits de la intempèrie per quatre parets i una teulada (i, a vegades, ni per això). La regulació absoluta de les variables temperatura-humitat no es dona en cap museu; n'hi ha alguns (4 o 5) que tenen calefacció d'aigua, i d'altres aire calent o fred (2) i deshumidificadors (5 o 6). Amb raó «l'objecte més apreciat a l'hivern al Museu de Vic és l'estufa de llenya de l'entrada», segons recollia recentment un diari comarcal,⁴ qüestió que és generalitzable a molts dels museus enquestats.

Els aparells de control ambiental, termohidràgrafs, termòmetres, higròmetres, luxòmetres

i sincròmetres, no es prodiguen gaire (uns 10 museus tenen algun d'aquests aparells), però els serveixen de poca cosa perquè no poden regular la temperatura i la humitat per insuficiència o inexistència d'aparells de condicionament de l'aire.

Un 15% dels museus tenen tallers de restauració propis (molt bàsics). Tant aquests com els que no tenen taller, utilitzen tallers exteriors, com ara (de més a menys) el Centre de Restauració de Sant Cugat, el taller de restauració del Museu Arqueològic de Barcelona i els tallers dels Museus Comarcals.

PERSONAL I FINANÇAMENT

La majoria de museus no té personal contractat i funciona amb col·laboradors. Un 40% té personal subaltern, un 30% conservadors, un 15% administratius, i un 7% personal d'oficis.

El personal subaltern es recluta entre els jubilats del poble o els funcionaris de l'ajuntament «reutilitzats» i els conservadors poden ser tècnics superiors (bastant ho són) o aficionats. Hem intentat reflectir dins aquestes escales solament la gent amb remuneració, encara que moltes vegades sigui simbòlica. Només uns quants museus tenen un pressupost anual. La majoria no saben el que en realitat reben. «L'Ajuntament paga l'aigua i la llum i, quan s'ha de reparar alguna cosa, envien la brigada» és una de les respostes més freqüents.

La major part dels museus del cens estan finançats pels ajuntaments (un 50%), incloent-hi aquells que tenen la denominació de comarcals, en els quals la Generalitat no arriba a aportar més del 25% del pressupost de cadascun.

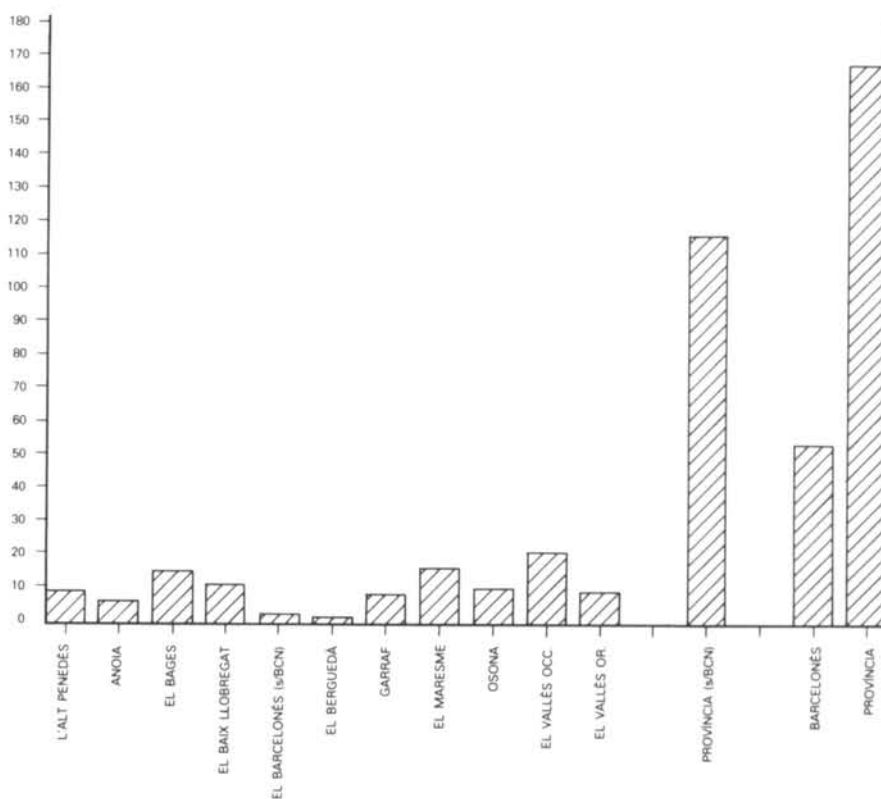
Això no vol dir que no hi hagi museus amb una quantia econòmica considerable. Museus com el de Gavà i el d'Igualada tenen pressupostos de 50 i 70 milions⁵ respectivament (fonamentalment, d'inversions).

Per sobre dels 20 milions hi ha els museus de Badalona, Granollers, l'Hospitalet de Llobregat, Comarcal del Maresme, Tèxtil de Terrassa, Vilafranca del Penedès, el Paleontològic de Sabadell i els Museus de Sitges-Vilanova de la Diputació. Entre 10 i 20 milions reben els museus de Premià de Mar, els Municipals de Sabadell, Santa Coloma de Gramenet, els Municipals de Terrassa, i la Fundació Víctor Balaguer de Vilanova. El Museu del Càntir d'Argentona i el Molí Paperer de Capellades estan dotats amb un pressupost d'entre 5 i 10 milions.

En aquesta classificació, ens hem deixat com a cas específic, el Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya a Terrassa, finançat íntegrament per la Generalitat i amb un

A dalt, museu de Gavà. A sota, gràfic amb el número de museus a cada comarca i taula comparativa dels habitants per museus.

	n.Museus	km ²	Habitants	Hab./km ²	Hab./n.Museus	km ² /n.Museus
Alt Penedès	10	515	65.600	127	6.560	52
Anoia	7	893	78.013	87	11.145	128
Bages	16	1.295	150.287	116	9.393	81
Baix Llobregat	12	474	519.232	1.095	43.269	40
Barcelonès (s/BCN)	3	57	733.963	12.876	244.654	19
Berguedà	2	1.182	40.476	34	20.238	591
Garraf	9	261	73.016	280	8.113	29
Maresme	17	397	269.241	679	15.838	23
Osona	11	1.191	111.755	94	10.160	108
Vallès Occidental	22	619	626.303	1.012	28.468	28
Vallès Oriental	10	814	224.780	276	22.478	81
Província (s/BCN)	119	7.698	2.892.666	376	24.308	65
Barcelonès	55	155	2.435.775	15.714	44.287	3
Província	171	7.796	4.594.478	589	26.868	46

El públic dels museus: tres exemples

pressupost de 100 milions que es destina quasi bé tot a restaurar l'edifici. Encara que pugi semblar una quantitat considerable, si tenim en compte la magnitud i la importància del projecte i la comparem amb el pressupost d'altres museus, la xifra és irrisòria.

Per mitjà del cens s'ha anat revelant l'existència d'un petit grup de museus, citats en els diferents apartats d'aquest resum. Són aquells que tenen més serveis, un pressupost raonable i personal remunerat (sempre insuficient), estan gestionats per una fundació pública municipal o directament per una institució pública i estan situats en poblacions mitges-grans. Aquest grup, pel cap alt, està compost per 20 museus i, si hi afegim alguns que en aquests moments estan infradotats i són poc dinàmics, però que, per les seves col·leccions i situació geogràfica, han d'adquirir un paper més actiu en el mapa dels museus d'aquest cens (ex. Museus de Martorell, Comarcal de Manresa i Episcopal de Vic), dóna un total entorn dels 30 museus pròpiament dits. La resta, seria millor considerar-los com a sales d'exposició permanent que no pas com a museus.

És evident que amb les dades que hem anat donant no es descobreix res de nou; tan sols confirma el que molts sabien o intuïen, però sí que pot ajudar, una vegada acabat el cens, a fer una radiografia precisa de la situació actual per planificar millor les actuacions del futur.

NOTES

1) Dades extretes de *Xifres de Catalunya*, Diputació de Barcelona, Barcelona, 1987.

2) La recent aparició de l'opuscle de documentació de museus dedicat a l'Arqueologia pot aclarir i facilitar aquest tema. Gabriel Alcalde i altres, *Arqueologia*, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1988.

3) Ens referim a la fitxa normalitzada del llibre: E. Porta i altres, *Sistema de documentació per Museus*, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1982.

4) Manuel Bonafacia, «El museu Episcopal, un centre de categoria amb poques condicions», *El nou 9*, 23 de març de 1989, p. 3.

5) Les dades dels pressupostos són dels anys 1987 i 1988.

DANIEL SOLÉ I LLADÓS

Conservador de la Secció Tècnica de Museus de la Diputació de Barcelona.

D'entre els museus de la província de Barcelona, n'hi ha pocs que portin un registre exhaustiu de les seves visites. D'aquest grup hem triat, per fer l'estudi de públic, tres museus que per les seves característiques poden servir, si més no, de model dels diferents tipus de museus.

A) Museus de l'Àrea Metropolitana: 1) Museu Municipal de Badalona; 2) Museu Torre Balldovina de Santa Coloma de Gramenet.

B) Museu Comarcal: Museu Comarcal del Maresme (Mataró).

El període de temps escollit per fer l'estudi ha estat el curs escolar 1988-89.

Museu Municipal de Badalona. Durant aquest període ha tingut 40.914 visitants, dels quals 11.357 han visitat l'exposició permanent, 20.332 altres exposicions i actes (en aquest apartat es recull un seguit d'actes que tenen lloc a les sales del museu, però que no són propis d'ell), 343 l'arxiu i 8.882 han estat visites col·lectives.

Museu Torre Balldovina. Nombre total de visitants 16.732, dels quals 7.511 han estat a l'exposició permanent, 5.117 a altres exposicions, 44 a l'arxiu i 4.060 visites col·lectives.

Museu Comarcal del Maresme. Total de visitants durant el període estudiat 29.899, dels quals 20.443 han estat al muntatge permanent i a les exposicions temporals i 9.456 visites col·lectives.

VISITES COL·LECTIVES

En aquest estudi, ens centrem bàsicament en les visites col·lectives, de les quals es porta un registre molt més precís que de les individuals, fet que ens permet disposar de dades més àmplies.

Dins de les visites col·lectives, el gruix més important és el relatiu a les escoles d'EGB, que poden arribar, segons els casos, fins al 91,33% al Museu de Santa Coloma de Gramenet, 62,81% a Mataró, i 61,64% a Badalona.

Cal tenir en compte que el nombre de visitants del museu es pot ampliar en funció de l'oferta d'exposicions temporals que es porten a terme.

Quan es passa ja a estudis superiors, és a dir, alumnes de BUP i FP, ens trobem amb una forta davallada en el nombre de visitants als museus, i, així, a Santa Coloma només constitueixen el 6,33% del total de visites col·lectives, a Mataró el 15,34% i a Badalona el 20,51%.

Algunes de les causes d'aquest descens poden ser: el coneixement anterior del museu local, una programació escolar molt més densa, una metodologia diferent en la qual l'alumne ha de treballar més en el camp de l'abstracte que en el terreny del concret...

El treball que s'està portant a terme en aquests tres museus ens permet apuntar una sèrie de trets diferencials:

1. Museu Municipal de Badalona. Museu urbà d'una ciutat de les rodalies de Barcelona que rep molt directament la influència de la gran ciutat.
2. Museu Torre Balldovina (Santa Coloma de Gramenet). El seu desenvolupament ha estat de caire local, malgrat la proximitat de Barcelona.
3. Museu Comarcal del Maresme (Mataró). Exemple d'un museu comarcal amb un bon rendiment. El seu àmbit d'incidència és tota la comarca del Maresme.

Aquestes conclusions estan mediatitzades pel fet que la majoria de museus no porten un registre exhaustiu de visitants; si ho fessin, les dades empíriques amb les quals es treballa resultarien més fiables. No obstant això, el treball de camp dut a terme apunta com a vàlides les hipòtesis anteriors.

CRISTINA DIONIS I PIQUERO

Becària de la Secció Tècnica de Museus.